Rok 4. Nr. 263.

DZIENNIK POMORSKI

Przedpłata:

W ekspedycji miesięcznie	1,75 zł.
Z odnoszeniem miesięcznie	1,85 zł.
W agencjach miesięcznie	1,85 zł.
Przez pocztę już z odnoszeniem	2,08 zł.

W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów.

Redakcja i Administracja: Chojnice, ul. Człuchowska 13.
Pocztowe konto czekowe 201.032.
Konto bankowe: Bank Powiatowy Chojnice.
Miejska Kasa Oszczędności, Chojnice.
Tel 44 Adres telegr. „Dziennik Pomorski". Skryt. poczt. 83

Główny redaktor: Dyonizy Kowalski.

Chojnice, czwartek 13 listopada 1924 r.

Polska w rzędzie wielkich mocarstw.

Francja i Watykan podniosły swe poselstwa w Polsce do rzędu ambasad. Ambasady posiadają tylko te państwa które mają w świecie znaczenie wielkich państw, a więc Anglja, Francja, Rosja, Niemcy, Włochy, Japonja i Ameryka. Tylko te państwa uchodzą za mocarstwa Do nich ma się w przyszłości zaliczać Polska. Na razie tylko powyższe dwa państwa uznały Polskę za równorzędną sobie, ale w ślad za nimi podążą powoli i inne państwa.

Napozór jestto tylko prosty tytuł, podobny do orderu, jakim ktoś odznaczony zostanie. Nic mu przez to nie przybędzie, ani nie ubędzie, o ile z odznaczeniem nie są połączone materjalne korzyści. W rzeczywistości tytuł wielkiego mocarstwa ma w tym wypadku wielkie znaczenie moralne. Wywyższenie Polski oznacza przedewszystkiem, że się wierzy w jej istnienie, że się jej nie uznaje za państwo sezonowe, za jakie je wciąż jeszcze poczytują Niemcy. Coprawda to Niemcy nigdy się z istnieniem Polski tak dalece nie pogodzą, bo ona jest zaporą dla rozwoju ich potęgi na Wschód. Dalszym ważnym punktem moralnym jest ten, że Polska przez uznanie jej mocarstwowego stanowiska uchodzi za państwo, które gra w polityce pierwsze skrzypce, które jest zatem uznane za takie, bez którego w Europie obyć się nie można, i które temsamem wpływa na rozwój europejskiej i światowej polityki tak pod politycznym jak gospodarczym względem. Zatem moralne znaczenie mocarstwowego stanowiska Polski jest ogromne. Europa zdaje Polsce tem samem świadectwo, że Polska nietylko ma prawo do istnienia, ale że należałoby ją stworzyć, gdyby jej nie było Chodzi teraz o to, ażeby Polska sama zaczęła swoją misję lepiej pojmować, aniżeli ją dotąd pojmuje, ażeby starała się wyjść ze swej wewnętrznej słabości, w którą popadła z winy tych, którzy nią dotąd rządzić nie potrafili. Nie zrozumiano, że naród można nie od razu, ale powoli wychować do wolności, bo ta wolność wyradza się w swawolę, o ile naród nie dorósł do niej, o ile się w niej przez dłuższy czas nie chował. Należy nam zatem prawa Sejmu ukrócić a prawa Prezydenta Rzeczypospolitej i rządu wzmocnić. To jest konieczność państwowa, od tego zależy mocarstwowa przyszłość naszej Polski.

Francja stoi i stać będzie zawsze po naszej stronie, bo to jej nakazuje interes państwowy. Polska i Francja są na siebie wskazane w interesie swego stanowiska w świecie, a więc w interesie trzymania Niemiec na uwięzi. Potęga Niemiec leży na wschodzie. Zatem Niemcy będą się starały utrzymywać z Rosją przyjaźń, ażeby przenikać jej kulturę, przemysł i handel. Przed wojną trzymali rękę na pulsie Rosji.

Mięszali się z krwią carów, mieli niemieckich generałów przy wojsku rosyjskiem. Mieli swych urzędników na czele administracji rosyjskiej. Przemysł i handel w Rosji i Kongresówce był prawie wyłącznie niemiecki. Rosja zaczynała być zatem na dobre agenturą Niemiec. Niemcy Rosją potężniały i stawały się tem samem dla Francji i Europy coraz większem niebezpieczeństwem.

Polska jest teraz zaporą dla tej zachłanności niemieckiej na Wschód. Polska jest zatem potrzebną nietylko dla Francji, ale i dla reszty państw, a głównie dla Anglji. Polska winna jednak — powtarzamy — zrozumieć należycie swą rolę, zwłaszcza teraz, gdzie do rządów w Anglji doszedł trzeźwy i z warunkami polityki zagranicznej zdrowo się liczący rząd angielski. Ów rząd angielski w interesie trzeźwej polityki pójdzie Polsce na rękę, będzie popierał politykę silnej Polski, byle rząd Polski potrafił dopomagać zagranicy zdrową polityką gospodarczą i zagraniczną. Rząd Baldwina to nie rząd Macdonalda. Baldwin w chimery o wieczystym pokoju w Europie wdawać się nie będzie, nie będzie zatem popierał oderwania Korytarza pomorskiego i Śląska od Polski. Będzie on popierał politykę pokojową i rozbrojeniową, ale na szanowaniu Traktatu wersalskiego. W interesie polityki angielskiej leży zdrowa Rosja, ale nie za silna, nie przedwojenna, któraby zagrażała Indjom i któraby bratała się z Niemcami. Dla tego silna Polska leży w interesie obecnych rządów angielskich.

Mamy zatem dla siebie bardzo pomyślny horyzont. Francja daje nam zachętę. Inne państwa mamy również po swej stronie, tylko my sami nie mamy siebie nawzajem po swej stronie. W Sejmie panuje kokoszа wojna, gryzą się ze sobą, jak za najlepszych czasów. Zamiast z ministrem Grabskim zastanawiać się nad obecnem położeniem Polski i Europy, to zastanawiają się nad wartością Grabskiego i patrzą, jak mu nogi podstawić. Mało kto poważnie zastanawia się nad rolą, jaką Polska odegrać powinna w koncercie Europy.

Kurs złotego

z dnia 11. 11. 1924.

Gdańsk:	1 dolar =	5,21⅓ złotych
	100 złoty =	105 guld. gd.
Warszawa:	1 dolar =	5,21 złotych
	1 gd. gul. =	0,96 złotych
Marki rentowe =		1,25 złotych

Jak wyglądają oziminy?

Główny Urząd Statystyczny ogłasza, że obecna pora jest dla zasiewów ozimych bardzo pomyślna. Słońca było poddostatkiem, za to deszczu było miejscami za dużo, miejscami za mało. W niektórych miejscowościach południa i południowego wschodu opady stanowiły zaledwie 25—50 procent opadów przeciętnych i susza utrudniała dokonanie orek i wschodów ozimin. Stan zasiewów ozimnych jest zadawalniający, nieco słabszy od zeszłorocznego, ale wyższy od przeciętnego. Najlepszym jest stan ozimin we województwach zachodnich i środkowych za to słabszy we województwach lubelskiem i kieleckiem, oraz częściowo we warszawskiem, gdzie mucha heska i niezmiarka wyrządziły szkody.

W niektórych miejscowościach musiano nawet pola zaorywać i ponownie obsiewać. W gorszym stanie wskutek panującej suszy są oziminy na Kresach i w Małopolsce, przyczem w tej ostatniej znaczna część szkody w zasiewach przypada na szkodniki, jak myszy polne i ślimaki, które zjawiły się tam w obfitości.

Należy z całą stanowczością protestować.

Herbette, przeznaczony na posła francuskiego do Moskwy, miał wywiad z korespondentem szwajcarskiej gazety „Neueste Zürichar Zeitung." Miał się wyrazić, że z Niemcami demokratycznemi, a więc z Niemcami, które przestaną myśleć o wojnie i o odrodzeniu monarchji, będzie można gadać. Można przyspieszyć oddanie zagłębia Ruhry, oddać Niemcom obszar Saary, poprawić granice wschodnie Niemiec i w ostateczności pogadać nawet o zwrocie części kolonij zamorskich.

My niebardzo w to wierzymy, ażeby francuski poseł miał to gadać. W każdym razie musimy od naszego ministra spraw zagranicznych wymagać, ażeby domagał się jak najenergiczniej wyjaśnienia: Swoją drogą niedawno pisaliśmy, że Francja pod obecnym rządem będzie się w stósunkach międzynarodowych liczyła tylko ze stósunkami gospodarczymi i pokojowymi i Polska będzie jej niewiele co milszą od Niemiec. Nasza polityka polska powinna tę prawdę zrozumieć i do niej się stósować. Warszawska polityka powinna mieć przedewszystkiem Gdańsk na oku.

Sprawy polityczne

na podstawie otrzymanych telegramów.

Kto jest Coolidge?

Nowo obrany Prezydent amerykański Coolidge liczy obecnie 52 lata. Pochodzi z ubogiej rodziny pastora amerykańskiego w drobnej wioszczynie Plymouth. Ojciec mu środków do kształcenia się dać nie mógł, więc własną mozolną pracą pchał się przez życie. Był pierwotnie nauczycielem ludowym, później o własnej mocy wstąpił na uniwersytet i został adwokatem. Ale przypadki po ludziach chodzą i taki oto przypadek zrobił z Cooligda to, czem obecnie jest, inaczej byłby sobie pozostał prostym adwokatem do dziś. Dostał się przypadkiem na członka Rady miejskiej i wówczas zaczął się interesować sprawami publicznemi. Przystąpił do partji republikańskiej i postępował ze stopnia na stopień. W końcu został wpływowym gubernatorem Stanu Massachusetts, a zarazem wiceprezydentem Ameryki równocześnie z obiorem Hardinga na Prezydenta. I oto Harding niespodzianie zmarł i Coolidge wstąpił w jego miejsce.

W taki to sposób można w obecnych czasach zostać najwyższym dostojnikiem państwowym.

Nowy Prezydent uchodzi za wielkiego przyjaciela Polaków i Polacy odwdzięczyli mu się za to, bo ławą za nim głosowali i w obozie amerykańskim za nim agitowali. Tak samo wielkim przyjacielem Polaków jest wiceprezydent Davis, a twórca planu o spłacaniu długów niemieckich W mieście Chicago był niedawno temu na wielkim polskim wiecu. Na nim wygłosił przemówienie polskie, poczem powiedział, że z przemówienia polskiego zrozumiał tylko jedno słowo, a tem było nazwisko Wilsona, znane wszystkim ludziom na całym świecie, do którego następne pokolenia odnosić się będą z czcią. Dalej sławił Davis mężów w rodzaju Paderewskiego, Kościuszki i Pułaskiego, z których dwaj ostatni mają w Ameryce pomniki jako bohaterzy, którzy tam walczyli o niepodległość Ameryki.

Poważne położenie Austrji.

Jak wiadomo, ustąpił rząd austrjacki kanclerza ks. Prałata Seipla z powodu strajku kolejarzy, za który rząd nie chce brać odpowiedzialności, ponieważ może on zachwiać gospodarcze położenie kraju. Kolejarze domagali się takich podwyżek zarobków i innych ustępstw że rząd nie chciał brać za nie odpowiedzialności. Różnica, o którą się w końcu jeszcze rozchodziło, wynosiła około 10 miljardów koron, ale kolejarze koniecznie obstawali przy swojem. W obec wybuchu strajku, tak generalny dyrektor kolei jak i rząd poskładali swe urzędy. Na razie nie wiadomo, co będzie dalej. Strajk rozciągnął się na całą Austrję. Pociągi z żywnością i węglami chodzą.

Sprawy polskie

na podstawie otrzymanych telegramów.

Cerkiew prawosławna w Polsce staje się samodzielną.

Cerkiew prawosławna w Polsce postanowiła na zebraniu w Poczajowskiej Ławrze zerwać wszelkie węzły z cerkwią rosyjską i z patrjachą Tichonem, i utworzyć w Polsce cerkiew samodzielną.

„Droga na Wilno prowadzi przez Berlin."

Tak pisze gazeta „Memelländische Rundschau." Napisała ona, że Litwa zaczyna się Niemcom nie podobać z powodu swej polityki, prześladującej Niemców w Kłajpedzie. Równocześnie wyzyskuje niepowodzenia litewskie w Lidze Narodów i przemawia Litwinom do serca, że widzą w jakiem to są osamotnieniu i że tylko na Niemców mogą liczyć jako na swego wiernego przyjaciela. Jeżeli zatem Litwa pragnie odzyskać Wilno, to tylko Berlin może tu pomódz, ale za to musi Litwa zaprzestać prześladowania Niemców w Kłajpedzie.

A drugi wilczek w owczej skórze w postaci gazety „Litauische Rundschau," wychodzącej w Kownie pisze: „Litwini powinni być wdzięczni Niemcom, bo to od nich dostali w podarunku Kłajpedę. Niemcy pracowały i pracują nad uwolnieniem Białorusinów, ażeby od morza Bałtyckiego aż do morza Czarnego stworzyć szereg wolnych narodów w postaci Ukrainy, Białorusi i Litwy i dla tego Litwa powinna rozumieć, że jeżeli pod patronatem Niemiec pragnie być przodownicą narodów na Wschodzie, natenczas winna zaprzestać deptać Niemców w Kłajpedzie, bo jak Wilno może mieć zaufanie do Litwy, skoro widzi, jak ona z Niemcami postępuje. Jeżeli zatem Litwa chce się poprawić, jeżeli pragnie być mądrzejszą, niż dotąd, natenczas niech pieści Niemców w Kłajpedzie, a gdy to ujrzą inne narody, będą się zbliżały same do Litwy, a Niemcy będą wówczas mogły dać Litwie swe błogosławieństwo.

Tak piszą niemieckie gazety. Dobrze wiedzieć o tem, jaką to strasznie obłudną politykę prowadzą Niemcy w stósunku do narodów słowiańskich. Przedewszystkiem Polska nasza powinna tę politykę należycie śledzić i krzyżować ją.

Marzenia o odzyskaniu obszarów utraconych.

Demokraci niemieccy mieli ubiegłej niedzieli zjazd w murach sejmu pruskiego. Otóż na tym zjeździe uchwalili rozmaite zmiany swego programu z okazji nadchodzących wyborów do palamentu niemieckiego. Otóż główne punkty tego programu powiadają, że demokraci wojny nie chcą, ale za to wszelkiemi siłami opierać się będą osłabianiu republiki niemieckiej i naruszaniu konstytucji republikańskiej. Swoją drogą starać się będą o to, ażeby Niemcy były silne i potężne ale ta potęga ma być osiągnięta na drodze pokojowej przez porozumienie się co do utraconych obszarów. „Tylko na drodze pokojowej uda się Niemcom odzyskać utracone obszary i kolonje", oświadczył generał Deimling. A o jakie to obszary chodzi, świadczył przedewszystkiem udział obywateli gdańskich na zjeździe. Chodzi więc nasamprzód o Gdańsk. Polityka polska powinna być czujną, ażeby z Gdańskiem nie poszło jej czasem tak, jak z Kłajpedą. Nie pomoże wówczas ani Liga Narodów.

Żydzi nie chcą uporządkowanego rzemiosła w Polsce.

Minister spraw wewnętrznych otrzymał w ostatnim czasie około 50 protestów od żydowskich organizacyj rzemieślniczych. Żydzi protestują przeciw przymusowi, uprawniającemu do prowadzenia rzemiosła. Nie podoba im się ustawa, którą opracowuje rząd, a która ma w kraju chronić rzemiosło od nieuczciwej konkurencji. Żydzi, którzy zawodowymi rzemieślnikami nie są, a wyzyskują obecnie rzemieślników polskich i dorabiają się ich krwawicą, lękają się, że ta ustawa może sparaliżować ich nieuczciwe rzemiosło i dla tego zawczasu wołają „gewalt". Spodziewać się należy, że sztuka im się nie uda

Niema ładu i składu.

Gazety piszą, że napad bandytów pod Leśną udał się dla tego, ponieważ żołnierze, towarzyszący pociągowi, byli bez broni i takową mieli otrzymać w służbie korpusu straży granicznej, dokąd jechali. Dalej donoszą, że bandyci korzystali ze zamięszania przy luzowaniu posterunków policyjnych na posterunki korpusu ochrony pogranicza.

Wykręty zawsze się znajdą, nie te, to inne. Lepiej byłoby, gdyby tych uniewinnień w ogóle nie było według przysłowia: Kto się uniewinnia, obwinia się.

Marzenia Polaków w Niemczech.

Blok mniejszości narodowościowych w Niemczech, a więc Polacy, Duńczycy, Serbowie i Fryzyjczycy wydali odezwę przedwyborczą, w której powiadają, że dążeniem świata obecnego jest zapewnienie mniejszościom we wszystkich państwach egzystencji i swobodnego rozwoju wiary, narodowości i języka, a zatem i w Niemczech zamierzają sobie mniejszości te prawa wywalczyć przez udział przy nadchodzących wyborach do parlamentu niemieckiego. Chodzi o to, ażeby mieć głos w Lidze Narodów, gdyby przyszłe wybory w Niemczech tak wypadły, że Niemcy przystąpiłyby do Ligi. W końcu wyrażają mniejszości w swej odezwie nadzieję, że liczba ich posłów się podwoi. Dotąd mieli ich 2, w przyszłości powinni mieć czterech.

Żydzi w parlamencie angielskim.

Gazety angielskie są strasznie niezadowolone, że w parlamencie angielskim będzie zasiadało aż 14 Żydów, z których 7 należy do partji konserwatywnej. Do 1888 roku nie mieli Żydzi w Anglji prawa wyborczego. Obecnie już doszli do 14 posłów. Niech się Anglja pocieszy. Polska liczy 36 posłów żydowskich.

Wiadomości kościelne.

Pielgrzymka polska do Rzymu
w roku jubileuszowym 1925.

Bardzo wiele osób, zgłaszając swój udział w pielgrzymce jubileuszowej, prosi o szczegółowe informacje lub odpowiedź na stawiane pytania. Komitet wykonawczy, nie będąc w stanie każdemu z osobna odpisywać, będzie informował uczestników pielgrzymki przez dzienniki.

1. Pielgrzymka wyjedzie z Polski 27 kwietnia 1925 — w Rzymie będzie bawić od 2—12 maja, powrót do kraju nastąpi około 17-go maja 1925 r.

2. O paszport będzie się czas starać w lutym i marcu roku przyszłego. Każdy będzie musiał osobiście wyrobić sobie paszport w swojem starostwie i zapłacić jego koszta — wizy paszportów załatwi i opłaci Komitet.

Po zamknięciu listy zgłoszeń poczyni Komitet starania u Władz o ulgi paszportowe, które niebawem poda do wiadomości uczestników.

3. Również każdy funkcjonarjusz państwowy sam musi prosić o urlop swą Władzę przełożoną. Komitet zaś wniesie prośby do Władz centralnych, by na udzielenie urlopów na pielgrzymkę zezwoliły.

4. Gdzie i w jakiej wysokości składać pieniądze, będzie podane przez dzienniki w listopadzie. Ostateczny termin do uiszczenia wpłaty będzie do końca stycznia 1925. Ceny poprzednio podane dla klasy I-szej 650—700 zł., dla klasy II-giej 500—550 zł., dla klasy III-ciej 350—400 zł., nie będą podwyższone, w cenach tych objęta jest podróż koleją tam i z powrotem, całe utrzymanie, wizy paszportów, wstępy na ua wystawę misyjną do muzeów i doróżki do miejsc dalszych.

Dojazd z domu do stacji, na której się wsiada do pociągu pielgrzymkowego, odbywa się na własny koszt.

Czy będzie można wracać osobno i korzystać z ulg, wyjaśni się później.

5. Wszystkie klasy jadą w wagonach osobowych, każdy uczestnik będzie miał miejsce do siedzenia zapewnione. Osobnych wozów sypialnych nie będzie.

6. W Rzymie będą pielgrzymi rozmieszczeni według klas w kilku punktach, z zapewnieniem przyzwoitego noclegu i utrzymania — a dla zwiedzania miasta podzieleni na grupy z osobnymi przewodnikami. Gdy trzeba będzie reprezentować całą pielgrzymkę np. na posłuchaniu, w czasie nabożeństw itp. występować będą wszyscy wspólnie.

7. W pielgrzymce mogą brać udział nietylko księża, ale i świeccy obojga płci.

Po uiszczeniu pieniędzy, każdy uczestnik otrzyma legitymację opatrzoną pieczęcią Komitetu, która mu ułatwi uzyskanie paszportu, a nadto drukowany przewodnik, w którym znajdzie informacje o zaopatrzeniu się na podróż, o stroju na posłuchaniu u Ojca św., szczegółowy rozkład jazdy i program pielgrzymki.

W miarę potrzeby dalsze informacje będzie Komitet podawał do wiadomości częściowo przez Komitety diecezjalne, częściowo przez dzienniki.

Ks. Dr Wojciech Tomaka.
Przewodn. Komitetu wykonawczego.

Kronika miejscowa.

CHOJNICE, dnia 12 listopada 1924 r.

— **Odroczenie ściągania drugiej raty podatku majątkowego**. Ministerstwo Skarbu wydało rozporządzenie o wstrzymaniu poboru drugiej raty podatku majątkowego od tych płatników, którzy uiścili dobrowolnie zaliczki na poczet tej raty w walutach obcych i wekslach w wypadkach gdy przy wpłacie pierwszej raty dotrzymali ci płatnicy zobowiązania przyjęte wobec Skarbu, to jest wykupili w terminie przeznaczonym złożone weksle.

— **Nowy rozkład jarmarków**. Ilość jarmarków zostanie w przyszłym roku przez Wojewódzką Radę Administrac. ograniczoną, ponieważ jarmarków tych nie można dostatecznie dozorować i ponieważ handlarze jarmarczni niezawsze stoją na tym kupieckim poziomie, jakiego od solidnego handlarza i kupca wymagać należy.

— **Ofiary na Pomorską Ligę Powietrzną.** Sejmiki powiatów gniewskiego i starogardzkiego przyznały subwencje na poparcie Pomorskiej Ligi Obrony Powietrznej Państwa. Gniew przeznaczył 500, Starogard 3000 zł. Dotąd dały zapomogi powiaty: sępoliński, wąbrzeski, pucki, lubawski, chełmiński, kartuzki, gniewski.

— **Akcje Banku Polskiego** jako kaucje itd. Na zasadzie rozporządzenia ministra skarbu mogą być akcje Banku Polskiego przyjmowane jako wadja, jako kaucje akcyzowe, kaucje przy zawieraniu kontraktów ze Skarbem Państwa itd. Powyższe rozporządzenie obowięzuje do 31 grudnia br.

— **Wymiana biletów zdawkowych poniżej jednego złotego**. Ministerstwo Skarbu ogłosiło rozporządzenie, na podstawie którego, poczynając od dnia 1 listopada br. Skarb Państwa uskutecznia wymianę biletów zdawkowych wartości 1. 5 10. 20 groszy oraz 50 groszy na monety zdawkowe, bilety zdawkowe jedno i dwu złotowe lub też na bilety Banku Polskiego. Wymiany dokonywują do dnia 31 stycznia 1925 r. Centralna Kasa Państwowa, Kasy Skarbowe, Oddz. Banku Polskiego oraz Kasa Rządowa w Gdańsku.

— **Uschłe drzewka — akacje** przy chodnikach wokoło rynku usunięto, a w miejsce ich ogrodnik p. Błaszczyk wsadził we wtorek 11 nowych drzewek. Także i po ogrodach wyrzuca się obecnie uschłe w ciągu lata drzewka i zasadza się świeże — żywe drzewka owocowe, do czego pora obecna jest najwłaściwszą.

— **Budowa** kręgielni p. Jażdżewskiego jest prawie na ukończeniu. Budowana wedle najnowszych wymagań przedstawia się bardzo okazale. Poświęcenie nastąpi prawdopodobnie w sobotę.

— **Radiokoncert** dziś jeszcze dla publiczności nie może się odbyć, gdyż nie nadszedł jeszcze z Poznania potrzebny głośnik, bez którego tylko przy pomocy słuchawek koncert możnaby słuchać.

— **Praca dla bezrobotnych**. Do kolejowych prac na tut. stacji kolejowej potrzebuje się około 35 robototników. Zgłoszenia przyjmuje Urząd Pośrednictwa Pracy — Starostwo, gdzie także bliższych wyjaśnień się udzieli.

— **Zebranie ostatnie** Tow. Sam. Kupców odbyło się w lokalu p. Jażdżewskiego przy średnim udziale członków. Przewodniczył wiceprezes p. Zimny. We wstępie odczytano pismo dotychczasowego prezesa p. Schreibera, w którem tenże zebranie zawiadamia, że urząd swój składa. Zebranie postanowiło, aby dalsze urzędowanie do czasu wyboru nowego prezesa na styczniowem walnem zebraniu sprawował wiceprezes. Również skarbnik p. Rynk zawiadomił Tow. o złożeniu urzędu. Wobec wyrażenia mu wotum zaufania, urząd swój na nowo objął. Przyjęto trzech nowych członków. O dalszym przebiegu zwłaszcza o różnych żalach kupców napiszemy w następnym numerze.

Kronika prowincjonalna.

Tuchola. Niezwykły proces, którym w mieście naszem żywo się zajmowano, doznał swego rozstrzygnięcia przed odwoławczą Izbą karną Sądu okręgowego w Chojnicach. Sprawa przedstawia się następująco. Komendant pow. pol. państw. aspirant p. Kobelski oskarżał kupców pp. Józefata Górnego i Franciszka Lamparskiego o obelgę, ośmieszanie rozporządzeń władz i bezprawne przywłaszczenie sobie charakteru urzędowego. Pierwsza rozprawa toczyła się przed tut. Sądem ławniczym. Wezwano bardzo dużo świadków, a zainteresowanie wśród słuchaczy było bardzo wielkie. Z Chojnic przybył osobny prokurator. Jedynie za przywłaszczenie sobie charakteru urzędowego skazano oskarżonych na grzywnę 150 zł. dla każdego. Tak prokurator, jak zasądzeni założyli rewizję wyroku i sprawa poszła dalej. Czyn karygodny zasądzonych polegał w następującym osobliwym wypadku. Podczas pewnego jarmarku przychwycono bezpańską krowę, którą z polecenia komendanta policji odstawiono na majętność Wielkie Komorze. W mieście rozpowszechniła się wieść, że z majętności wymienionej sprowadzono do rzeźni miejskiej zdechłą krowę, której mięso następnie zaofiarowano tucholskiemu obozowi dla internowanych, gdzie jednakże komisja mięsa nie przyjęła. Mięso to zostało następnie z polecenia weterynarza powiatowego odgotowane i między ubogą ludność rozsprzedane. Wieści o zdechłej krowie coraz szersze zataczały kręgi i zarzuty skierowywano przeciw organom władz. Dwaj oskarżeni podówczas znajdowali się w pobliżu wiadomej majętności i dla tego chcieli dowiedzieć się bliższych szczegółów, jak właściwie sprawa z ową krową się miała. Ponieważ nie zastali na miejscu inspektora majętności, więc wypytywali się poszczególnych ludzi w tej sprawie. W tych właśnie wywiadach dopatrzył się oskarżyciel przywłaszczenia sobie praw przysługujących władzy, w pojmowaniu, że niby oskarżeni czynili dochodzenia na własną rękę. Izba karna inaczej rzecz pojmowała jak tucholski sąd ławniczy. Oskarżonym, zwłaszcza Górnemu jako radnemu miasta i przewodniczącemu obwodu przysługiwało nawet prawo troszczenia się o dobro mieszkańców, było to nawet ich obowiązkiem. Odwołanie prokuratury odrzucono, zniesiono dalej wyrok sądu ławniczego i uwolniono oskarżonych od winy i kary. Pastuch Ędowski z Wiel. Komorza zeznał, że rozchodziło się tu rzeczywiście o krowę przychwyconą na jarmarku, która pewnego dnia w południe zdechła a nieco później odstawioną została do rzeźni w Tucholi.

Grudziądz W ostatnim czasie pojawiła się w mieście i okolicy niebezpieczna szajka oszustów w osobach Stanisławy Kowalskiej, Małgorzaty Fraszczakównej, Władysławy Kamińskiej i Romana Fiszera — wszyscy pochodzą z miasta Łodzi — którzy trudnią się sprzedażą fałszywych złotych zegarków ze stemplem próby rosyjskiej. Ostrzega się ludność, żeby nie padła ofiarą oszustów.

Starogard. (Uratowanie tonącego). W tych dniach wyratował malarz Engel tonącego w kanale przy młynie Wicherta kilkuletniego chłopca, syna p. Stopy z paszczy śmierci rzuciwszy się w obecności wielu osób w zimne fale. Chłopiec ów został wyratowany. Wpadł on do wody prawdopodobnie wskutek głupich figlów swoich rówieśników.

Chełmża. Ostatni jarmark w Chełmży na konie i bydło cieszył się ożywioną frekwencją. Spędzono przeszło 100 koni i kilkaset krów. Za konie płacono 800 do 800 zł., za krowy 180 do 400 zł. Wobec niższych cen i chęci kupna, szybko rynek opróżniono.

Puck. Były nauczyciel oddziałów niem. J. Pfund (Niemiec) został przed kilku dniami za nielegalne przekroczenie granicy polsko niemieckiej skazany przez tutejszy sąd na 7 dni aresztu. Ponieważ Pfund jest obcokrajowcem, więc w najbliższym czasie, jak się dowiadujemy, zostanie całkowicie z granic Polski wydalony.

(W hołdzie Sienkiewiczowi). W ubiegłą niedzielę, tj. 26 bm. odbyła się tutaj uroczysta akademja ku czci H. Sienkiewicza. W akademji wzięli udział reprezentanci władz cywilnych i wojskowybb, delegacje wszystkich statków stojących w porcie oraz tłumy publiczności, szczególnie młodzieży.

Osiek Wieczorek oświatowy na uczczenie Henryka Sienkiewicza odbył się tu w niedzielę, dn. 26 października, przy licznym udziale publiczności. Główną treść wieczorka stanowiły: życiorys tego wiekopomnego pisarza, drugi referat o zasługach jego, odczytanie jego opisu pieśni „Boga Rodzico Dziewico". Przeplatane było to wszystko czterogłosowemi śpiewami chóru kościelnego, deklamacjami dzieci i towarzystwa młodzieży polskiej. Był to wieczór spędzony bardzo mile i pożytecznie.

Kartuzy. Po 36-letniej służbie przy kolei został pensjonowany kolejarz Negowski. W dniu 3 bm. pożegnali ustępującego pracownicy kolejowi ze stacji Kartuzy z naczelnikiem Kamińskim na czele, który wygłosił przy tej sposobności odpowiednie przemówienie i życzył mu wszystkiego dobrego. W końcu wzniósł naczelnik stacji na cześć N toast, który zebrani kolejarze powtórzyli, a na zakończenie odśpiewano wspólnie hymn narodowy „Boże coś Polskę".

Suchobrzeźnica, pow. starogardzki. Tyfus brzuszny grasuje u nas od przeszło pół roku i przybiera coraz większe rozmiary, obecnie rozszerzył się już na sąsiednie wioski Brzeźno, Kasparus i inne.

Toruń. Pod zarzutem zabójstwa dokonanego przed kilku dniami na osobie robotnika Stanisława Przybyszewskiego przyaresztowała policja toruńska w ubiegły poniedziałek w miejscowości Kowróz, pow. to-

ruński niejakiego Pikuza Franciszka, lat 27. Przybyszewski, jak się okazało, zmarł wskutek ran zadanych mu w toku bójki przez Pikuza. Aresztowanego odstawiono do więzienia śledczego.

Toruń. (Ruch budowlowy). W zeszłą środę odbywała się pod przewodnictwem wojewody pomorskiego konferencja, w której brali udział wszyscy naczelnicy oddziałów, starosta krajowy, prezydent Izby Rolniczej, delegat Izby Handlowo Przemysłowej, delegat stowarzyszenia techników, delegat Inspektoratu Warszawskiej Dyrekcji Dróg Wodnych i td. Pan wojewoda w dłuższem przemówieniu wykazał, co władze robią na polu budowli, i zachęcał równocześnie prywatną przedsiębiorczość do rozpoczęcia budowli. Urząd wojewódzki ukończy w tym roku 8 mieszkań urzędniczych przy gmachu rządowym na „Czerwonej drodze", na co uzyskano potrzebne kredyty. Dalej zamierza miasto wykończyć budowę trzech wil, których budowę wszczęła kooperatywa mieszkaniowa. Kredyty potrzebne na ten cel zostaną uruchomione z Banku Gospodarstwa Krajowego. Na budowę nowego gmachu Urząd Wojewódzki wyznaczył sumę pół miljona zł. Obecny zaś gmach wojewódzki przeszedł by w posiadanie Kuratorjum Okręgu Szkólnego Pomorskiego.

Pomorska Izba Rolnicza, mając znaczną część materjału budowlanego, przystąpi do budowy własnego gmachu, skoro tylko otrzyma długoterminową pożyczkę. Starostwo Krajowe będzie mogło przystąpić do budowy własnego gmachu dopiero za dwa lata. Za to ma się w przyszłym roku rozpocząć budowa koszar dla lotników, oraz hali balonowej. Na wiosnę wybudowany zostanie nagrobek dla pierwszego wojewody pomorskiego śp. Łaszewskiego w Pelplinie. W końcu zwrócił p. wojewoda uwagę na to, że województwo będzie się teraz starało więcej niż dotąd o pożyczki długoterminowe w Banku Gospodarstwa Krajowego, w Państwowym Banku Rolnym oraz w Banku Komunalnych Kas Oszczędności w Poznaniu.

Toruń. (Doróżki samochodowe). W tych dniach otrzymała stolica naszego województwa bardzo dużo pojazdów samochodowych, z których publiczność korzysta bardzo licznie. Konkurencja dorożek automobilowych z konnemi jest bardzo poważną, a to tem bardziej, że taryfa obu kategoryj jest prawie równa.

Gdańsk. Okropny wypadek rozegrał się tu w sobotę rano przy ulicy Stadtgraben naprzeciw głównego dworca, a przyczyną była zazdrość. 21-letni wachmistrz Wichert siedział w publicznym lokalu z kelnerką Gertrudą Krause przy jednym stole. Po pewnym czasie kelnerka przysiadała się do kupca Jana Zdrojewskiego. Tedy Wichert wstał i zaczął nabijać pistolet Gospodarz widząc, że może być źle, wezwał go do natychmiastowego opuszczenia lokalu. Wichert do tego się zastósował, ale odczekiwał kelnerkę i Zdrojewskiego przed lokalem i skoro wyszli, strzelił do nich, a w końcu do siebie. Zdrojewski został lekko ranny, kelnerka wisi między życiem a śmiercią, zaś Wichert zmarł niebawem.

Z dalszych stron.

Bydgoszcz. W miniony czwartek o 8 godzinie wieczorem spalił się tu prawie zupełnie tartak Seliga Salomona przy ulicy Toruńskiej. Zdołano ocalić jedynie pomieszczenie z maszynami i kilka drobniejszych budynków. Oprócz ogromnych strat najboleśniejszem jest to, że mnóstwo robotników pracę postradało. Przyczyną pożaru było podobno rozpalenie się na miejscu wałków, od których zajęło się znajdujące w pobliżu drzewo. Straż pożarna pracowała 5 godzin, zanim zdołała pożar umiejscowić.

Poznań. Od dwóch miesięcy strajkują zecerzy i drukarze w Poznaniu. Centrala warszawska zawzięła się na przeprowadzenie tych samych warunków, jakie we Warszawie obowiązują a że pomimo dwumiesięcznego strajku do zgody nie doszło, centrala zarządziła rozszerzenie strajku na Bydgoszcz i Grudziądz, ażeby podeprzeć zecerów poznańskich. „Dziennik Bydgoski" pisze, że zecerzy z jego drukarni niechętnie zastrajkowali i uczynili to jedynie w imię karności organizacyjnej. Wierzymy! Naszem zdaniem jest w ogóle nierozsądkiem urządzać strajki teraz, gdzie wskutek nadmiaru bezrobotnych strajk nie może mieć należytego powodzenia.

Ostrowo. Pomnik dla kardynała Ledóchowskiego zostanie tu zbudowany przed kościołem. W sprawie tej bawił w Ostrowie artysta p. Marcinkowski z Poznania. W Ostrowie cierpiał kard. Mieczysław Ledóchowski jako arcybiskup gnieźnieńsko poznański, w czasie walki kulturnej więzienie przez dwa lata.

Rybnik. (Skalpowana.) W majątku W. Goryce użyła jedna z robotnic dźwigu celem wydostania się do góry. Włosy jej jednak wdostały się w szparę do desek, wskutek czego zdarta jej została zupełnie skóra z głowy.

Lublin. (Nasi strajkują, a „nasi" pracują). Strajk piekarzy lubelskich trwa nadal i jak nas informują, zakreśla coraz szersze koła. W pierwszych dniach strajkowali wyłącznie czeladnicy chrześcijańscy, natomiast żydzi pędzili swe piekarnie poczwórną pracą. Praca kipiała. W tym czasie piece chrześcijańskie odpoczywały zimne, a ludność chrześcijańska połykała pokarm żydowski. Nasi strajkowali, a „nasi" pracowali aż do zapalenia sadzy.

Z Niemiec Pod miejscowością Waldshut na Dolnym Śląsku napotkało kilku urwiszów na drodze kilka Bożych Mąk. Chłopaki zaczęły się natrząsać z wizerunków Ukrzyżowanego i w końcu jeden z nich wszedł na krzyż, zdjął figurę Chrystusa i wśród ucieszných wrzasków współtowarzyszy przybił ją nogami do góry. W dwa dni później wydarzył się we fabryce straszny wypadek. Młody robotnik dostał się głową na dół w tryb maszyny i został na śmierć zmiażdżony.

Był to ów młody bluźnierca, który Chrystusa przybił głową na dół.

O tym wypadku piszą luterskie gazety niemieckie.

— Ucieszny wypadek zdarzył się w Dreźnie. Teściowa pewnego kupca lubiła brać codziennie ciepłe kąpiele z dodatkiem ekstraktu ze sośniny. Pewnego dnia zięć postawił obok ekstraktu flaszkę z czarnym lakiem Teściowa niewiedząc o tem, nalała do wanny laku i porządnie się wykąpała.

Tak jej po kąpieli było dobrze, że przejrzała się w lustrze. Ale o zgrozo! Z białej zrobiła się na całem ciele czarną. A tu ku jej rozpaczy lak nie schodzi tak łatwo. Niepomaga ani benzyna, ani zmywanie. Drogerzysta radził, że należy całe ciało wysmarować dobrze terpentyną, a następnie ścierać gorącą wodą. Podobno zięć miał się później z powodu owej flaszki laku z pyszna.

Ostatnie telegramy.

Rząd zajmuje się gorliwie polityką zagraniczną.

W niedzielę miał minister Grabski konferencje polityczne. Minister wojny Sikorski zdawał mu sprawozdanie z podróży po Francji. Wyniki są pomyślne. Minister spraw zagranicznych omawiał traktaty handlowe, które mają być zawarte w najbliższym czasie. Dalej omawiano sprawy gdańskie w związku z pobytem w Warszawie gdańskiego Komisarza Ligi. Były dalej narady wojewodów kresowych nad środkami bezpieczeństwa. Ciąg dalszy tych narad odbywał się w poniedziałek. Chodzi głównie o zakres działalności delegata generalnego dla Kresów.

Nam się zdaje, że jest za wiele narad, a za mało czynów.

Ks. Prałat Seipel wraca do władzy.

Gazety wiedeńskie piszą, że po załatwieniu strajku kolejowego wraca ks. Prałat Seipel z powrotem do władzy.

Bezrobotni w Bolszewji.

Urzędowo donoszą, że półtora miljona bezrobotnych poszukuje pracy po wsiach.

Budowa olbrzymiego statku nadpowietrznego.

Anglja buduje statek nadpowietrzny o pojemności 5 miljonów stóp sześciennych. Statek będzie zatem dwa razy większy od Zeppelina.

Srebrny jubileusz kapłaństwa

obchodzi dziś w środę 12 bm. ks. Senator Prałat Adamski. Zasyłamy dostojnemu kapłanowi i działaczowi społecznemu serdeczne życzenia.

Włochy obrońcami katolików w Palestynie.

Mussolini oświadczył do delegacji włoskiej unji katolickiej dla obrony miejsc świętych w Palestynie, że rząd włoski poświęca wszelkie siły dla obrony katolików w Palestynie.

Koleje pracują bez niedoboru.

Od kwietnia pracują koleje bez niedoboru. W roku ubiegłym dopłata wynosiła 314 miljonów zł.

Liczba bezrobotnych

zmniejsza się. Dnia 18 października było ich 148000, 1 listopada 144000. Znajdują pracę w cukrownictwie.

Groźne zaburzenia.

W Barcelonie strzelała policja do tłumów, którzy chcieli jej odbić przyaresztowanych agitatorów, u których znaleziono granaty ręczne. Kilka osób zostało zabitych i rannych.

Obniżają znowu frank francuski.

Ta sama szajka spekulantów, która kilka miesięcy temu uprawiała zniżkę franka francuskiego w Hiszpanji, Holandji i Ameryce, rozpoczęła na nowo swoją bezecną robotę. Rząd francuski przygotowuje się do skutecznego odporu.

Miaromierz przyszłych wyborów do parlamentu niemieckiego.

Przy wyborach do landtagu anhaltskiego otrzymali socjaliści 78 000 (64 000) demokraci 13 000 (6000), komuniści 11 000 (16 000), hitlerowcy 7 200 (7 900), wszechniemcy 74 000 (74 000). Liczby w nawiasach oznaczają liczby z poprzednich wyborów.

Czy będą pili, albo nie będą pili?

W Norwegji odbędzie się plebiscyt, od którego będzie zależało, czy zakaz sprzedaży alkoholu będzie nadal istniał, albo czy zostanie zniesiony.

Pierwszy czyn korpusu Ochrony Kresów.

Generał Minkiewicz, dowódzca korpusu dla Ochrony Kresów, wzywa żołnierzy do ofiarnej służby w interesie uspokojenia pogranicza.

Trzęsienie ziemi.

W Portugalji zniszczyło trzęsienie ziemi miasto Salvaterre de Magos w odległości 20 kilometrów od stolicy.

Straszne bestjalstwo.

Bandyci napadli na probostwo w Kiemieliszkach w pow. Swięciany i zamordowali proboszcza ks. Danielewicza w okrutny sposób. Przypiekali mu pięty i nogi, wybijali mu zęby, krajali ciało, wyłamywali ręce. Bandytami byli strzelcy litewscy.

Sprawy gdańskie w Lidze Narodów.

Dnia 11 grudnia rozpoczną się posiedzenia Rady Ligi Narodów. Pojadą na nie Wysoki Komisarz Ligi w Gdańsku Mac Donell, Generalny Komisarz Polski Strasburger i prezydent senatu Sahm. Rozpatrywanych będzie 17 spraw gdańskich, w tem sprawa przyjmowania urzędników gdańskich do zagranicznych konsulatów polskich i sprawa wydalań obywateli.

Pierwsze zarządzenie Cooligda,

Nowy Prezydent Ameryki postanowił do grudnia 1925 roku nie zwoływać kongresu Stanów amerykańskich. Oświadczył, że naród amerykański może się przez rok obyć bez polityki, a za to winien w tym czasie więcej pracować.

Niemcy gotują się do wojny.

„Warszawianka" donosi, że Komisja Kontroli Zbrojeń w Niemczech znalazła w Niemczech tyle broni, ile jej Niemcy mieli przed wojną. Oficerowie angielscy milczeli o tem za rządów Macdonalda, ponieważ nakazano im nie mięszać się do zbrojeń niemieckich.

Zaburzenia rewolucyjne w Hiszpanji.

W Barcelonie doszło do zaburzeń rewolucyjnych. Pomiędzy uzbrojonymi anarchistami a wojskiem doszło do walki. Anarchiści zaczęli oblegać koszary, ale zostali odparci, wychwytani i osadzeni we więzieniu. Część wojska do buntu się przyłączyła, ale bunt został stłumiony.

Straszne nieszczęście automobilowe.

Pod Żegrzem w Kongresówce spadł samochód ciężarowy z 25 osobami do 4 metry głębokiego rowu. Następstwa były straszne. 8 osób zostało ciężko pokaleczonych, reszta odniosła również rany.

Wojsko redukuje urzędników.

Ministerstwo wojskowe postanowiło zwolnić 450 kancelistów z powodu uproszczenia służby w kancelarjach.

Tam to pewnie siedziało.

Wicekról Indyj lord Reading złożył urząd na wiadomość o zwycięstwie konserwatystów. Lord Reading jest Żydem i nazywał się Rupus Isaaes. Nie można się było zatem dziwić wzmaganiu się rewolucji w Indjach przeciw Anglji.

Budowa nowej kolei.

Jeden z banków warszawskich zamierza budować kolej, 900 kilometrów długą, na co dostarczył pieniędzy bank angielski. Są w projekcie dwie koleje. Z Katowic na Gdańsk i z Katowic do Równego.

Zwycięstwo Poznania w piłce nożnej.

W niedzielę rozegrał się w Warszawie match w piłce nożnej pomiędzy Poznaniem a Warszawą o puhar srebrny „Gazety Porannej". Zwyciężył Poznań 2 : 1.

Umowa o wieczystym pokoju świstkiem papieru.

Z Londynu donoszą, że nowy rząd angielski umowy o wieczystym pokoju pod żadnym warunkiem nie podpisze, ponieważ kolonje angielskie nie życzą sobie tego. Cały ten projekt pójdzie w zapomnienie.

Komuniści w Gdańsku.

Policja berlińska zawiadomiła Gdańsk, że komuniści, płatni z Moskwy, założyli w Gdańsku centralę, z której mają kierować agitacją w Polsce. Policja gdańska donosi, że w ostatnim czasie namnożyło się tam bardzo dużo podejrzanych jednostek, które urządzają konferencje.

Rozkład jarmarków Województwa Pomorskiego na rok 1925.

Leśno (Chojnice): 28 kwietnia, 27 października — kramne, bydło i konie.

Lidzbark (Brodnica): 2 stycznia, 6 marca, 5 czerwca, 7 sierpnia, 4 września, 2 października — bydło i konie, 9 marca, 5 października — kramne.

Liniewo (Kościerzyna): 29 kwietnia, 9 września — kramne, bydło i konie.

Lipusz (Kościerzyna): 3 marca, 1 grudnia — kramne, bydło i konie; 1 września — bydło i konie.

Lisewo (Chełmno): 30 czerwca, 17 listopada — kramne bydło i konie.

Lubawa: 4 lutego, 4 marca, 1 kwietnia, 3 czerwca, 5 sierpnia, 2 września, 4 listopada — bydło i konie; 11 listopada — kramne.

Lubichowo (Starogard): 3 marca, 3 listopada — konie, bydło i świnie.

Lubiewo (Swiecie): 1 kwietnia, 2 września — kramne, bydło i konie.

Luzino (Wejherowo): 12 maja, 10 listopada — kramne, bydło i konie.

Łasin (Grudziądz): 12 lutego, 8 października — kramne, bydło i konie; 10 czerwca — bydło i konie.

Łąkorz (Lubawa): 19 marca, 4 czerwca, 24 września, 10 grudnia, kramne, bydło i konie.

Łęg (Chojnice): 26 marca, 26 listopada — kramne, bydło i konie.

Nieżywięć (Brodnica): 14 kwietnia, 13 października — kramne, bydło i konie; 23 czerwca, 11 sierpnia — bydło i konie.

Nowacerkiew (Starogard): 8 maja — kramny, bydło i konie; 18 listopada — bubaj rozpłod.

Nowa Grabia (Toruń): 17 marca, 18 listopada — kramne, bydło i konie.

Nowe (Swiecie): 26 lutego, 23 kwietnia, 25 czerwca, 27 sierpnia 24 września, 31 grudnia — bydło i konie, 26 marca, 22 października — kramne, bydło i konie.

541

Nowemiasto (Lubawa): 5 stycznia, 2 marca, 4 maja, 6 lipca, 5 października — bydło i konie: 2 listopada — kramny.
Osie (Swiecie): 26 lutego, 25 czerwca, 22 października — kramne, bydło i konie.
Papowo-Biskupie (Toruń): 5 maja, 6 października — kramne, bydło i konie.
Pelplin (Tczew): 12 stycznia, 23 czerwca — kramne bydło, konie i świnie; 24 marca, 17 listopada — bydło i konie, 26 maja, 20 października — kramne.
Podgórz (Toruń): 5 sierpnia — bydło i konie.
Pogódki (Kościerzyna): 12 maja, 27 października — kramne, bydło, konie i świnie.
Polskie Brzezie (Brodnica): 3 czerwca — kramny, bydło i konie, 7 października — bydło i konie.
Pruszcz (Swiecie): 4 marca, 4 listopada — kramne, bydło i konie.
Puck: 19 lutego, 20 czerwca, 28 września, 22 grudnia — kramne, bydło i konie.
Rumja (Wejherowo): 12 maja, 15 września, — kramne bydło i konie.
Rybno (Lubawa): 11 lutego, 12 sierpnia — bydło i konie, 10 czerwca, 11 listopada — kramne, bydło i konie

Ruch w Towarzystwach.

Chojnice. Liga Katolicka parafji w Chojnicach. Zebranie odbędzie się w piątek 14 listopada o 8-mej godzinie wieczorem na sali hotelu Centralnego.

Chojnice. Dnia 13 bm. o godz. 19 odbędzie się na sali p. Jażdżewskiego zebranie miesięczne Związku Urzędników kolejowych koła chojnickiego.
O liczny udział członków uprasza się.
Zarząd.

Chojnice. Sokoł — Zebranie miesięczne odbędzie się w czwartek dnia 13 listopada o godz. 19½ w świeżo odrestaurowanej hali gimnastycznej przy Pl. Piastowskim, zaś zebranie zarządu w środę dnia 12 listopada o godz. 19½ w lokalu p. Kiczki
Czołem Zarząd.

Chojnice. Walne zebranie Tow. św. Wincentego a Paulo odbędzie się w środę, dnia 12 bm. o godz. 5 po poł. w klasztorze. O liczny udział prosi
Zarząd.

Chojnice. Towarzystwo Handlowców Chojnice. W czwartek, dnia 13-go b. m. o godz. 8 ej wieczorem odbędzie się zebranie w lokalu p. Jażdżewskiego, na które zaprasza wszystkich Handlowców. Zarząd.

Dział gospodarczy.

Wstępne notowanie giełdowe

w złotych i groszach.

Warszawa, 11. 11. godz. 10. (A. W.)

Dolary 5.16 za dolara. Funty angielskie 23.73 za ft. ang. Franki francuskie 21.10 za 100 fr. Franki belgijskie 24.85 za 100 fr. Franki szwajcarskie 99 70 za 100 fr. Liry włoskie 22.18 za 100 lirów. Korony czeskie 15,38 za 100 kor. Korony austr. 7.26 za 100 koron.

Tendencja: utrzymana

Gdańsk 11. 11. godz. 10. (A.W.)
Dolary 5,46. Guldeny gdańskie 105,20 za 100 zł.

Koniec części redakcyjnej.

Redaktor odpowiedzialny: Czesław Nowakowski
Drukiem i nakładem Drukarni Dziennika Pomorskiego w Chojnicach